

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethicæ Doctrinæ Elementa, Et Enarratio Libri quinti
Ethicorum**

Melanchthon, Philipp

Witebergæ, 1583

VD16 ZV 20638

De Disciplina.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56560](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56560)

sum est, temperamenta & inclinationes aliquo modo cum stellis congruere. Quare non dubitandum est, stellarum lumine misceri temperamenta, & accendi inclinationes.

De Disciplina.

Tertia causa adiuuans est disciplina, quae ut hoc loco vocabulum usurpatur, est assuefactio, quae fit in potestate humanae voluntatis, et est doctrinae cogitatio, & gubernatio Locomotivae seu externorum membrorum ne ruant in scelera contra conscientiam, & est mediocris diligentia vitandi illecebras & occasiones, sicut amantibus praecipitur, ut discedant ex locis ubi amant, iuxta versusum: Quantum oculis, animo tam procul ibit

Item, Vitare peccata, est vitare occasiones peccatorum, Item: Qui amat periculum, peribit in illo. Et manifestum est multorum mores malis sodalitijs corrumpi. Quare Paulus dicit: Corrumpunt bonos mores consortia prava. Et Aeschili dictum sit notum, οὐδὲν κείλιον ὀμιλίας κακῆς. Et vetus praecipitum est cuiusdam Saenae Eremitae: ἀρμόζα εὐκράτε καὶ τοὺς φέυγα, ἵνα τὸν νόον ἀπελευθερώσῃς, καὶ τὴν διανοίαν ἀταραχῇ. ποικὴ γὰρ εἰσι τὰς ἐχλοῖς ἢ τὰς ἀρχῇ. Non igitur negligamus disciplinam, sed sciamus diuinitus praecipitur simus intenti, nec laxemus frenos vitiosis cupidis

Syrac, 3.
1. ad Corin.
Et nihil quod prava
quod fatore.
multitudine
tractum
in tuis

D pidis

piditatibus, Qui volens alit incendia vitiorum
 admisis illecebris, turbat Spiritum sanctum, nec
 expetit se gubernari à Spiritu sancto, cum ipse
 contrarium faciat. Postulatur enim & nostra
 diligentia, ut Paulus inquit ad Ephesios: am-
 bulate accuratè, non ut fatui sed ut sapientes,
 &c. Cum enim inquit, accuratè, præcipit ut sint
 in nobis cogitatio, intentio, cura & conatus re-
 primendi vitiosos impetus. Et ad hanc circum-
 spectionem, & ad conatum nostrum accedat ma-
 catio Dei, sicut infra rursus dicemus. Et Paulus
 de sese iam senex inquit: Sugillo corpus meum,
 & in seruitutem redigo, ne cum alios doceam,
 ipse fiam reprobus.

Hæ & similes multæ sententiæ præcipiunt
 nobis diligentiam, & intentionem in regendis
 moribus, quæ disciplina dicitur. Non confirman-
 da est negligentia in hominibus, præsertim cum
 falsa sit opinio, omnes conatus in homine in regen-
 dis externis actionibus, irritos & inanes esse, ac
 necessario fieri, ut Alexander interficiat Clitum,
 sicut Anaxarchus consolabatur Alexandrū. Hæc
 falsa sunt & contumeliosa contra Deum. Potes-
 rat omninò Alexander non interficere Clitum.
 Sed magis abstinere ab adulterio David poterat,
 cum sciret se à Deo iuari, si auxilium peteret.

Dicam igitur de causis, ut in Ecclesia recu-
 rantur. In Ioseph fugiente adulterium causam
 principis

imò disciplina
 fiat.

ad Cor. 9.

in disciplina
 stabilis fit.

Reg. 12.

caus virtuti
 in mutis.

principales sunt, Filius Dei præsens in corde Ioseph, ostendens verbo legis & promissionum Ioseph voluntatem aeterni patris, & simul accendens Spiritu sancto cor eius, ut repugnaret incendi. Deinde & ipsa mens Ioseph assentiens verbo Dei, & voluntas libera gubernantis locomotivam & externa membra. Eodem modo in cæteris pijs cogitentur causæ efficientes.

Materia in qua.

Anima hominis est subiectum, quæ est domicilium Dei, & facultati cognoscenti coniunctum est cerebrum. Voluntate autem cor oportet coniunctum esse, ut pariter in voluntate & corde motus mansuetudinis sentitur. Ac nisi aliqua sit cordis & voluntatis copulatio, non existit vera virtus, sed simulatio. Et sæpè motus cordis contrarius legi, rapit secum iudicium, ut equus indomitus sessorem. Officit etiam iudicio languescitio cerebri, quæ oritur ab intemperantia, ut in preceatione cor non potest ardere, cum turbatur inrentio dolore cerebri, qui à fumis oritur turbantibus spiritus, & lædentibus cerebrum.

Causa formalis. honestas. Sic viij. Turpitu

Cum de actionibus loquimur, ipsa actio forma est, videlicet motus voluntatis et cordis obtemperanti recto iudicio, ut ipsa moderatio iracundiæ in